

Greiðsluafkoma ríkissjóðs janúar-nóvember 2005

Greiðsluuppgjör ríkissjóðs fyrir fyrstu ellefu mánuði ársins liggur nú fyrir. Frávik frá fyrra ári og fjárlögum skýrast að miklu leyti af bókfærðum 56,8 milljarða króna söluhagnaði Landssímans hf. svo og 5,6 milljarða fjármagnstekjuskatti vegna sölnunar, sem færast bæði sem gjöld og tekjur. Samkvæmt uppgjörinu er breyting á handbæru fé frá rekstri jákvæð um 21,5 milljarða króna á tímabilinu, sem er 42,6 milljörðum betri útkoma heldur en áætlað var. Útkoman er jafnframt 29,6 milljörðum betri en á sama tíma í fyrra. Tekjurnar hækka um 55 milljarða að frátöldum söluhagnaði, á meðan gjöldin hækka um 22,9 milljarða milli ára. Hreinn lánsfjárfjöldur er jákvæður um 70,4 milljarða króna miðað við 9,6 milljarða í fyrra. Fjármunahreyfingar eru jákvæðar um 49 milljarða. Þar munar mestu um 66 milljarða sölu Landssímans, en á móti vegur 32 milljarða lækun vegna sérstaks samkomulags um ávöxtun fjár hjá Seðlabanka Íslands.

Heildartekjur ríkissjóðs námu 360,8 milljörðum króna og jukust um 113 milljarða króna frá sama tímabili í fyrra, eða um 45,6%. Þar af skýrir fyrrnefnd sala Landssímans 62,4 milljarða. Skatttekjur ríkissjóðs í heild námu 279,4 milljörðum króna sem er 21,3% meiri innheimta en á sama tíma í fyrra. Á sama tímabili hækkaði almennt verðlag um 4% þannig að skatttekjur jukust að raungildi um 16,6%.

Skattar á tekjur og hagnað námu tæplega 90,2 milljörðum króna á tímabilinu og jukust um ríflega 17,8 milljarða frá sama tíma í fyrra. Þar munar mest um ríflega 7,7 milljarða króna aukna innheimtu tekna af fjármagnstekjuskatti sem að mestu skýrist með sölu Landssímans hf. og svo ríflega 5,9 milljarða króna aukna innheimtu tekjuskatta einstaklinga. Innheimt tryggingagjöld jukust einnig á þessu tímabili eða um 16,4% en til samanburðar má nefna að launavísitala Hagstofunnar hækkaði um 6,7% á sama tímabili. Innheimta eignarskatta nam tæpum 14,4 milljörðum króna í nóvemberlok sem er aukning upp á 26,5% að raungildi og endurspeglar að mestu aukna innheimtu stimpilgjalda. Aðrar rekstrartekjur námu um 23 milljörðum króna og jukust um 6,1 milljarða milli ára sem skýrist einkum af arðgreiðslum frá Landssímanum hf. og sektargreiðslum olíufélaganna.

Þróun almennra veltuskatta og þá sérstaklega virðisaukaskattsins gefur góða mynd af þróun eftirspurnar í hagkerfinu en samanlagt hafa almennir veltuskattar hækkað um 19,5% frá fyrra ári, eða sem nemur 14,9% að raungildi. Þar munar mest um 21,1% meiri innheimtu tekna af virðisaukaskatti frá fyrra ári sem jafngildir 16,5% raunhækkun. Af öðrum óbeinum sköttum má nefna að umtalsverð aukning varð í innheimtu vörugjalda af ökutækjum, eða um tæp 68%. Sú aukning stafar fyrst og fremst af auknum innflutningi bifreiða en nýskráðum bifreiðum hefur fjölgað um tæplega 60% á fyrstu ellefu mánuðum ársins frá sama tímabili í fyrra. Að öllu samanlögðu gefur þessi þróun vísbendingu um að lítið lát virðist vera á almennri eftirspurn í hagkerfinu.

Greidd gjöld námu 279,9 milljörðum króna og hækka um 22,9 milljarða frá fyrra ári, en þar af skýrast 5,6 milljarðar af gjaldfærslu fjármagnstekjuskatt af söluhagnaði Símans og 4,5 milljarðar af hækkun vaxtagreiðslna þar sem stór flokkur spariskírteina kom til innlausnar í apríl. Að þessum tveimur liðum frátöldum hækka gjöldin um 12,8 milljarða eða 5,2% milli ára. Útgjöld til félagsmála, þ.e. vegna almannatrygginga, fræðslu- og heilbrigðismála, vega langþyngst í útgjöldum ríkissjóðs, eða 178,3 milljarðar sem er nálægt ⅓ af heildargjöldunum. Þar kemur fram 10,7 milljarða króna hækkun milli ára, eða rúm 6%. Innan málaflokksins munar mest um hækkun til heilbrigðismála, 3,8 milljarðar og 3,7 milljarðar vegna fræðslumála sem er 15% hækkun milli ára. Greiðslur til almannatrygginga hækka hins vegar minna, eða um 2,3 milljarða frá því í fyrra. Hækkun annarra málaflokka er mun minni og í heild lækka greiðslur til atvinnumála um 0,8 milljarða, sem skýrist alfarið af lægri greiðslum vegna samgöngumála.

Lánahreyfingar. Afborganir lána námu 61,6 milljörðum og aukast um 90% milli ára. Þær skiptast þannig að 47,5 milljarðar eru vegna afborgana erlendra lána og 14,1 milljarðar vegna spariskírteina. Nýjar lántökur nema aðeins 7,7 milljörðum og eru allar innanlands. Að auki var 5,1 milljarður greiddur til Lífeyrissjóðs starfsmanna ríkisins í því skyni að lækka framtíðarskuldbindingar sjóðsins. Handbært fé ríkissjóðs hækkaði um 11,4 milljarða frá áramótum fram til nóvemberloka.

Sjóðstreymi ríkissjóðs janúar - nóvember 2005 (í milljónum króna)

	<u>2001</u>	<u>2002</u>	<u>2003</u>	<u>2004</u>	<u>2005</u>
Innheimtar tekjur.....	196.407	206.478	229.442	247.748	360.791
Greidd gjöld.....	200.379	221.362	240.313	256.960	279.860
Tekjujöfnuður.....	-3.972	-14.884	-10.871	-9.213	80.931
Söluhagn. af hlutabr. og eignahl.	-3	-3.252	-11.313	0	-58.088
Breyting rekstrartengdra eigna og skulda..	-2.885	-1.465	-503	1.036	-1.382
Handbært fé frá rekstri.....	-6.860	-19.601	-22.687	-8.177	21.461
Fjármunahreyfingar.....	-15.851	9.585	21.056	17.734	48.960

Hreinn lánsfjárfjöfnuður.....	-22.711	-10.016	-1.631	9.557	70.420
Afborganir lána.....	-22.310	-32.463	-30.666	-32.321	-61.597
Innanlands.....	-7.506	-12.382	-18.216	-7.138	-14.089
Erlendis.....	-14.804	-20.081	-12.450	-25.183	-47.508
Greiðslur til LSR og LH.....	-11.875	-8.250	-6.875	-6.875	-5.132
Lánsfjárfjöfnuður, brúttó.....	-56.895	-50.728	-39.172	-29.639	3.691
Lántökur.....	65.227	46.826	39.087	27.567	7.734
Innanlands.....	16.532	16.054	33.367	11.440	7.734
Erlendis.....	48.695	30.772	5.720	16.127	-
Greiðsluafkoma ríkissjóðs.....	8.332	-3.902	-86	-2.072	11.425

Tekjur ríkissjóðs janúar – nóvember 2005

	Í milljónum króna			Breyting frá fyrra ári, %			
	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Skatttekjur í heild.....	202.617	230.302	279.380	3,5	7,6	13,7	21,3
Skattar á tekjur og hagnað.....	63.850	72.353	90.167	4,2	7,7	13,3	24,6
Tekjuskattur einstaklinga.....	49.800	55.627	61.543	7,0	5,7	11,7	10,6
Tekjuskattur lögaðila.....	5.996	7.830	11.978	-28,0	17,5	30,6	53,0
Skattur á fjármagnstekjur o.fl.....	8.054	8.896	16.645	22,4	14,1	10,5	87,1
Tryggingagjöld.....	22.716	25.048	29.151	7,1	11,0	10,3	16,4
Eignarskattar.....	7.582	10.931	14.381	1,6	-21,8	44,2	31,6
Skattar á vöru og þjónustu.....	107.849	121.531	145.180	2,5	9,7	12,7	19,5
Virðisaukaskattur.....	70.652	79.903	96.785	4,2	9,2	13,1	21,1
Aðrir óbeinir skattar.....	37.197	41.628	48.395	-0,6	10,6	11,9	16,3
Þar af:							
Vörugjöld af ökutækjum.....	4.095	5.585	9.378	-5,2	52,3	36,4	67,9
Vörugjöld af bensíni.....	6.973	7.859	8.261	-1,9	2,6	12,7	5,1
Þungaskattur.....	4.781	5.683	3.993	-0,9	3,8	18,9	-29,7
Áfengisgjald og tóbaksgjald.....	8.918	9.180	9.782	0,7	13,3	2,9	6,6
Annað.....	12.430	13.321	16.981	0,7	6,5	7,2	27,5
Aðrir skattar.....	618	439	501	14,8	-0,5	-29,0	14,1
Aðrar tekjur.....	26.825	17.445	81.411	25,8	48,2	-35,0	366,7
Tekjur alls.....	229.442	247.748	360.791	5,1	11,1	8,0	45,6

Gjöld ríkissjóðs janúar – nóvember 2005

	Í milljónum króna			Breyting frá fyrra ári, %			
	2003	2004	2005	2002	2003	2004	2005
Almenn mál.....	24.432	26.434	27.697	16,0	1,7	8,2	4,8
Almenn opinber mál.....	13.464	14.211	15.169	15,8	0,5	5,5	6,7
Löggæsla og öryggismál.....	10.968	12.223	12.527	16,2	3,2	11,4	2,5
Félagsmál.....	153.551	167.645	178.333	12,4	11,8	9,2	6,4
Þar af:							
Fræðslu- og menningamál...	31.270	35.433	39.102	11,1	8,1	13,3	10,4
Heilbrigðismál.....	63.270	68.655	72.424	13,4	12,2	8,5	5,5
Almannatryggingamál.....	50.112	53.739	56.050	12,4	13,7	7,2	4,3
Atvinnumál.....	38.148	38.887	38.124	3,9	15,6	1,9	-2,0
Þar af:							
Landbúnaðarmál.....	10.089	10.653	10.756	5,6	-0,1	5,6	1,0
Samgöngumál.....	18.056	18.902	17.719	2,9	23,8	4,7	-6,3
Vaxtagreiðslur.....	13.502	12.681	17.203	6,3	-23,3	-6,1	35,7
Aðrar greiðslur.....	10.679	11.324	18.503	2,5	13,9	6,0	63,4
Greiðslur alls.....	240.313	256.972	279.860	10,5	8,6	6,9	8,9